

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

Месечно 4-50 драхми, тромесечно 13-50 драхми, годишње 54 драхми.

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЂАЈУ

Стан уредништва:

улица Краља Петра бр. 70.

Уређује ОДЕОР

НА НАШЕМ ФРОНТУ

Компаније Источних Савезничких Војска

Наше претходнице стално су у контакту са аустријским заштитницама, које покушавају да са пољском и тешком артилеријом успоре наше напредовање. После јаких борби, у којима је узела учешћа француска коњица, заузели смо важне положаје у области Аслара. непријатељ у своје повлачењу пада села и оставља материјал. Један блиндиран воз шити покрете непријатељске пешадије.

У области северо-западно од Охрида наши одреди напредују на врло тешкоме терену и поред енергичног отпора непријатеља. У контакту смо са Аустријанцима према Пишкашу. Између Охридског језера и Томорице наше су трупе продрле у непријатељске ровове и настављају своје напредовање.

ВРЛО КРУПНИ ДОГАЂАЈИ

Пред сломом централних сила

На западном фронту борбе се развијају све интензивније и стално у корист Савезника. Врло јак притисак савезничких трупа приморава Немце да напуштају поједине важне положаје. Тако су пре три дана изгубили једну од најважнијих тачака на целом фронту — Сен Кентен; а пре два дана, пошто су жртвовали несразмерно велики број војника и напустили или уништили огромну количину различитог материјала, натерани су на напуштање јако утврђених положаја између Лиња и Армантиера и на веће повлачење.

Међутим, борбе се настављају, савезничке трупе нападају без прекида и са све већом жестином, борбени фронт се све више проширује, уништење непријатељске живе снаге изводи се са највећом истрајношћу, непријатељ све више губи и све више малаксава! Изгледа да се налазимо у навечерју дефинитивне одлуке.

У садашњим великим борбама има нечега, чега раније није било. Пресвега, борбе се воде скоро на целом фронту, а не као раније на појединим ограниченим секторима; за-

тим, у борбама учествују војске свију Савезника; најпоследње борбе су у толико јаче и успешније, у колико више страдају савезници Немачке из других фронтних делова. Из ових чињеница јасно излази да Главна Савезничка Команда располаже огромним средствима; да јој ова дозвољавају и већу употребу снага и еластичније маневарске покрете и велику развученост фронта, и да је потчињеност непријатељској вољи Савезничке Врховне Команде несумњива и потпуна, било што су непријатељске снаге сувише ограничене, било што је непријатељ под депресијом сталних неуспеха, било да је и једно и друго по среди.

Али и поред тога, не може се казати, да су садашње борбе последња реч Савезничке Врховне Команде. Оне могу имати за циљ само двоје: или да се непријатељу никако не дозволи прибирање, већ да се што више ослаби ради доцније дефинитивне акције, или да се помоћу ових борби, као посредством насилног рекогносцирања нечувено великих размера, испита непријатељев положај на

свима тачкама фронта и тиме припреми све за дефинитиван ударац као завршна чин свију ових борби. Изгледа да с овом другом претпоставком Немци озбиљно рачунају и да је услед тога и појачана њихова нервозност и устотручен страх од такве једне евентуалности.

У сваком случају, налазимо се у времену најкрупнијих догађаја и пред тако рећи непосредним сломом централних сила.

ПОЛИТИЧКЕ ВЕСТИ

ЖЕНЕВА, 22. — Нови канцелар Немачке сматра се у Немачкој као велики пријатељ Америке. Сем тога, он је дошао на положај канцелара и зато, што је још пре две године био протав аменција, а пре три месеца говорио за мир са Споразумом дипломатским путем, а не оружјем. У Немачкој рачунају да ће он моћи спасти земљу од катастрофе.

ШТОКХОЛМ, 22. — Тројки је отпустило за Хелсинфорс ради споразума са федералом фон дер Голцом о заједничкој одбрани од опасности са севера и истока.

ЦИРИХ, 22. — На Беча јављају да су сви шефови странака хитно позвани код Хуеарска да претресу важне проблеме спољне политике. Круже вести о образовану коалиционог кабинета.

ПРАВИ ПУТ

Једна италијанско-српска мањина

Рим, 22. септембра

Главни комесар за ваздухопловство приредио је банкет у част српског министра унутрашњих дела г. Љубе Јовановића, који је био неко време у Риму. На банкету су били позвани, поред српског посланика, многи италијански политичари и посланици. Посланик Клеза издржавио је г. министру, истакнувши да је српска војска још једаред показала јединствено јунаштво у борби са Бугарима. «Јака Србија је потребна, јер ће спречити аустро-немачко надзирање на Балкану». Посланик Барзилај је између осталог рекао: «Италија не може бити никада противу Србије, јер су српски интереси италијански интереси». Г. Јовановић је одговорио: да он, у своје политичком животу, није никада мењао своје мишљење према Италији. «Јадранско Море — рекао је даље — биће заједничко море. Србија резервише себи место за своју трговину. Трговачке српске лађе развијаће

слободно своје тробојке поред славне италијанске заставе.

ПОКРЕТ ЧЕХА

Са једног митинга у Опави

Цирих, 22. септембра

Прошле недеље одржан је велики митинг у Опави. Митингу је присуствовало 30 000 Чеха. Узели су учешћа многи посланици. Клофач, Крамарж, Станек и Тушар послали су одбору митинга депеше изјављујући да се потпуно слажу са одлукама тога митинга. Посланик Халзар изјавио је на митингу: да чешки народ нема ништа да чека од Беча. «План о подели Чешке — рекао је он — неће бити дуга века. Иза Чеха налази се цео свет и демократски талас ће такође и наш народ обухватити и дати му независност». Сви су присуствима бурно акламовали говор посланика Халзара.

ПОЛИТИКА ИТАЛИЈЕ

Државље према југословенском питању

Рим, 22. септембра

Др. Тринајестић, члан Југословенског Одбора, доо је следећу изјаву дописнику Секола: «Југословенски Одбор, убеђен да одлука италијанске владе има за циљ добре односе између Италије и југословенске државе, изражава своје искрено задовољство,

ПОСЛЕ КАПИТУЛАЦИЈЕ

Коментари савезничке штампе

Лондон. — Војни дописник Манчестер Гвардијана више: «Бугарски предлози јесу нешто више него пунизнае бугарског пораза. Они јасно изражавају мишљење да је Немачка нагубила рат. Бугарска је ушла у рат са чврстим убеђењем, да је Немачка непобедима. Када је њен фронт био пробитијен прошле недеље, Бугарска је свакако питала Немачку и Аустрију какве би мере оне могле предузети да би је спасле, и садашњи предлог за примирје показује каква је био одговор. Од како је почео наш напад на Балкану, никакве нове аустријске трупе нису примећене на бугарском фронту. Има нешто мало Немаца, али су они били ту пре но што је наш напад и отпочео. Немачка би радо послала што је могуће више јачина, али су Бугари убеђени да би та

што је влада, потпомогнута јавним мишљењем, у више махона истакла своју вољу за ослобођење потлачених народа. Централне силе употребиле су сва средства да омету наш рад, али нису могле да постигну никакав успех.

Ми смо рздосни што смо зашли у Италија: да је велики део народа убеђен у потребу заједничке кооперације. И без сваке је сумње да ће Италија, надахнута принципима Маџинија, Кавура и многих других који створилише народно уједињење, развити своју праву и једину мисију у садашњем рату и потпуно њи наше уједињење.

РЕЧ АМЕРИКЕ

По сваку цену у Берлину

Њујорк, 22. септембра

Министар Финансија Сједињених Држава г. Мак Адо свечано је поновно изјавио министра Маријне Даниелса: да су на америчкој застави, поред имена Сен Михаел, забележена још имена: Мел и Ђорџ. Америчке трупе су решене да по сваку цену иду у Берлин.

Речи министра Финансија изазвале су огромно одушељење код америчког народа за уписивање новог заима. Према изјави министра, овај ће зајам изнети 30 милијарди франака. Пропаганда за улас овога зајма је велика. Цео народ Сједињених Држава журно унаоује велике суме.

појачања била недовољна и да би стигла одвећ касно као и то да је Немачка изгубила рат у Француској.

Лондон. — «Дели Телеграфа» вели: Српски званични кругови у Лондону мисле да и ако су Бугари тражили примирје, ипак резултат не оставља никакве сумње. Извесно је да такав један предлог не би био учињен да бугарско-немачке трупе нису биле доведене у врло тешку ситуацију.

Лондон. — Коментаришући бугарски поступак, «Дели Кроњикл» вели: «Мало је вероватно да би примирје било усвојено да је бугарска жедела да преговара. Ми бисмо били потпуно готови за то, али у том случају није потребно примирје, и бугарска влада зацело и немисли на то.

Бугарски предлог је, може бити, крајње средство да се

ВРАЋЕНЕ ПОШИЉКЕ

Српско Друштво Црвеног Крста из Женеви известило је Финансијску Делегацију у Солуну да је Бугарски Црвени Крст вратио следеће пошиљке новаца за Србију због немогућности испоруке.

Стога Финансијска Делегација позива ниже именована лица, да је лично или преко поште, односно својих команди, известе како желе даље да се поступи са неиспурченим пошиљкама.

Јован Милосављевић по признаници бр. 14744; Милан Карић 15784; Божидар Савковић капетан 15846; Драгиша Ж. Панић 17397; Борђе Ристић скретничар 9796; Пера Јовановић, кондуктер 12551; Борђе Константиновић професор

12560; Анастас Анастасијевић 12561; Влада Тодосић, учитељ 15725; Урош Давић, учитељ 15726; Драг. Стојковић 966; Живојин П. Дикић 10937; Јанча Богдановић 9993; Војан Живковић п. нар. 15647; Д-р. Радован Казимировић — оцу Николи у Карлово; Милан Радовановић 14506; Љубомир Тоскаћ, поручник 1155/6; Душан Панаћ 1168; Драгољ Велковић 19186; Борисав Борђевић 933 и 93; Милутин Николић, лямар 9215. (Свршиће се)

ИЗВЕШТАЈ

Обавештајног Бироа Срп. Црв. Крста у Солуну о исплаћеним пошиљкама по уплатама положеним код Бироа. Овај извештај је састављен на основу добљених спискова о исплаћеним пошиљкама;

оригиналне признанице још нису стигле чим стигну позваће се улагачи да их подигну:

Б. Л. Поповић за Ангелину по признаници 28668, круна 156 05.

Ж. Поповић за Проку, по признаници 28678, кр. 156 05.

Д. Пешћ за Милана, по признаници 28689, од 26. фебруара, круна 219 17.

Т. Вељковић — Лепосави, по признаници 28696, круна 471 65.

Ж. Цветковић — Олги, по признаници 28707 кр. 234 95.

Ч. Живадновић — Живки, по признаци 28711, од 23. фебруара, круна 85 04.

Ч. Живадновић за Бранка, по признаци 28742, од 23. фебруара, круна 163 94.

М. Маринковић за Љубицу, по признаци 28713, од 26. фебруара, круна 156 05.

Г. Тијанић за Томку, по признаници 28714, од 26. фебруара, круна 81 88.

Рад. Новаковић за Султану по признаници 28716, од 26. фебруара, круна 313 85.

— Наставиће се —

САОПШТЕЊА

— Потребно је да се Делегату Министра Народне Привреде јаве: Регина удова пок. Јована Мандила, адвоката, Ерера и Кит. овадшњи тргов.

— Јављамо пријатељима и друговима, да је наш друг жандарм. поднаредник Дворског жандарм. одреда Богдан Маринковић 17. септембра тек, год. умро у 38 год. свога живота сароњен у српском гробљу у Зејтинлику. Ожалостљени другови Дворског жандармар. Одред. 1-3 Код п. пуковника Мајајла

Милосављевића, п. бр. 999/1 имају питања и карте:

1. Драгољуб Г. Стојановић, пређе у занатлској чети Тимочке Дивизије 1 поз. и Стојан Г. Петровић, пређе у команди жељез. и војно станичних службеника. За њих пита Боса Трајковићева из Јагодине.

2. Михајло Милосављевић, учитељ (пређе цензор Салашке поште) има карту од своје породице.

3. Стојан Чакаровић, пређе војник покретне артилеријске радионице Тимочке Див. II позива и Цветко Јоцић, комор. пређе у бојној комори 13. пука II позива, имају питање од Персиде Чакаровићеве из Неготине.

4. Јован Живковић, артиљ. капетан има питање од Милеве Живковић, учитељке из Зајечара.

авриш пратисак на Немачку да би она послала нову помоћ. Сепаратан мир са Бугарском био би врло користан кад би био закључен према нашим условима, у које би, наравно, ушла евакуација Србије и грчке Македоније као и концесије у нашу корист. Истовремено би се тражиле и оне олакшице које је имала Немачка од почетка септембра 1918. године, т. ј. окупација Бугарске и употреба њене територије за војничке циљеве.

Војнички успеси који су сада постигнути на Истоку јесу непосредни резултат победа на западноме фронту, које су приморале Немачку да упути и задржи на француском фронту све што је имала на расположену од својих снага.

Лондон. — Делу График сматра да је корак учињен од стране Бугарске једна искрена понуда сепаратног мира и вели: Када бисмо само очували интересе Србије, Гр-

ке и Румуније јасно је, да би било у нашу корист да закључимо мир са Бугарском, што би, свакако, приморало и Турке да моле за злосебан мир.

СМЕШНЕ СТВАРИ

Тачни планови о Босни

Царих, 22. септембра Франкфуртер Цајтунг сазнаје из поузданог бечког извора: да Угарска не намерава да анектара Босну и Херцеговину. Ове две земље чиниће саставни део земаља круне Св. Стевана, али ће имати аутономну администрацију. На овај начин Босна и Херцеговина сачињаваће трећи део Угарске поред саме Мађарске и Хрватске и Славоније. Положај Далмације остаје недјрнут.

Арбајтер Цајтунг огорчено напада грофа Тису, који је опуномоћен да сада решава о судбини југословенских народа.

Савезници се увек налазе на ивицама западно од Армантшера.

Доцније. — Јуче је била локална борба у близини Боревоара, северно од Гуа и јужно од Камбреа. Наше су трупе напредовале.

На сектору Лан-Армантшера непријатељско се повлачење наставља. Наше истакнуте трупе дошле су до Ваврена и Екенгема западно од Обурдена.

Енглески су авијатичари бомбардовали претпрошле ноћи железничку пругу Мец-Саблон и непријатељски аеродром у Мегранжу и Фраскати. Примећени су пожар и експлозија у Фраскати. Сви су се апарати вратили.

Америч. коминике

Вашингтон, 22. септембра

Јуче изјутра отпочео је напад западно од Мезе. Наше су трупе помакле у напред нашу линију за 2-5 километара, заузеле коту 240 северно од Ексермона и села Жесн, Флевил, Шери и Ла Форж.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

МИНИСТАР УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

Министар Унутрашњих Дела Господин Љубомир Јовановић допутовао је из Италије на Крф.

ДОПУТОВАО У СОЛУН

Јуче је допутовао у Солун г. Раша Милошевић, управник Српских Државних Милопола.

УЧИТЕЉИМА ОСНОВНИХ ШКОЛА

Моле се сви учитељи основних школа, да одмах јаве тачно своју садашњу адресу Делегату Министарства Просвете у Солуну.

ИЗВЕШТАЈ СРПСКЕ БОЛНИЦЕ

Од 9. до 16. овог месеца у Српској грађанској Болници у Солуну боловало је 37 лица, од којих је оздравило 15, а остало и даље на лечењу 22 лица.

ЖЕЛЕЗНИЧКА ДЕЛЕГАЦИЈА

Извештавају се заинтересовани, да се канцеларија Српске Жељезничке Делегације налази на пристаништу у магацину бр. 15 (српске штале). Из канцеларије Краљ. Срп. Генер. Консулата у Солуну Бр. 7972 од 20. септембра 1918. год.

БЛАГОДАРНОСТ

Командант профијант колоне Дунавске Дивизије изволео је подарити српској основној школи у Драгошу (среза битовског) две клупе,

СРПСКИ МАГАЦИН ДУШАНА СТОЈАНОВИЋА

Налази се у Ламбо ул. бр. 36 поштом од хотел Париза ка Покривеној Чаршији прва улица десно у непосредној близини Бурмалицамајије

Има на стоварштуру разне сорте гарантирано чистог природног вина у бурадима и флашама, које нарочито препоручује српским менаџама. Магацин је обилно снабдевен коњаком, ликерима, ракијом и осталом робом. Продаја на велико и на мало. Цене умерене. 23 - 30

ЈАХАЋИ ПРИБОР

врло добар за продају. Упутати у слагалишту Министарства Војног на пристаништу.

Италиј. коминике

Рим, 22. септембра

Наше патроле приморале су са препадињама у Будикарији, у долини Дудане, у близини Чето и на падињама јужно од брда Моцоло, непријатеља да се позуче са истакнутих ровова, остављајући многе лешеве на ратишту. Заробили смо војника.

У области Грапе наши јуришни одреди, продвинути у непријатељска утврђења око врха брда Пертиче, напали су гарнизон и нанели му тешке губитке. Заробили су 30 војника и запленили пет митраљеза. Одбијени су непријатељски одреди у близини Аоне и у близини Мори. Артиљеријска активност у долини Астик, на платоу Азиаго и дуж Пјаве. Оборена су три непријатељска апарата.

Албанија. — На целом фронту између мора и планине Томорице наше су трупе напредовале у току 20. септ. На левом крилу једна колоне, прешавши Семени, брзо је напредовала кроз равницу Музакја за Љусну. Ово је место важан центар за непријатељско снабдевање. На десном крилу друге колоне, заузеле су Берат, оперишу у правцу Елбасана дуж долине Деволи.

СА НАШЕГ ФРОНТА

Коминике за 21. септембра

После јаке борбе наше претходнице ушле су у Врање. Више стотина заробљеника, неколико топова и митраљеза пало је у наше руке. Непријатељ се повлачи у нареду ка северу.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Лондон, 22. — Енглеска Краљица послала је фонду за делење помоћи у Србији 400 енглеских лира које је прикупио канађански клуб жена »Ванкувер«.

Берн, 22. — Немачка је изгубила сваку наду на одржавање веза са Турском преко Балкана и ради на васпостављању веза преко Украјине.

Базел, 22. — Стање у Бечу је врло критично. Меродавни фактори изгубили су сваку веру у будућност Монархије. Финансијски кругови не сумњају више у пропад државе. На бечкој берзи је завладала паника. Аустројски папири су без вредности. Општи је утисак у Бечу, да се примиче — свршетак.

ЦИРИХ, 22. — Из Софије јављају: Краљ Фердинанд је прекинуо абдицирао у корист свога сина Бориса. Овај ће владати под именом Борис III. Влада је поднела оставку новом краљу, који је изразио своје поверење кабинету и умолио министре да задрже своје портфеље. Собрање је одмах сазвано у изванред-

пример сви пријатељи школе српске угледају.

ЕНГЛЕСКИ ПРЕВОД »СМРТИ СМАИЛ-АГЕ ЧЕНГИЋА«

Недавно је у Солуну објављен енглески превод чувеног Мажуранијевог спева »Смрти Смаил-аге Ченгића«. Превод је такође у стиховима, и то тако уметничким и верним у исти мах, да чини утисак оригинала. Аутор овога превода је симпатични г. Вајлс, лектор за енглески језик на београдском Универзитету. Г. Вајлс је раније већ објавио збирку »Српских и југословенских песама«, са опширним коментаром, збирку којој је предговор написао славни енглески критичар Дон Раскин. — Овај превод »Смрти Смаил-аге Ченгића« препоручујемо нашим читаоцима који знају енглески, а нарочито онима који су почетници у учењу енглескога, а г. Вајлсу квалификирано остварио је да своје сународнике упозна са нашом књижевношћу. Књизи је цена 2 драхме, а може се добити у књижари М. Ристивојевића у Солуну.

ВАЖНЕ ВЕСТИ

РИМ. — Верски кругови мисле, да ће се ускоро моћи сазвати савет свију кардинала и да ће њихове одлуке имати везе са новим стањем у свету, који ће морати завладати после слома централних сила.

ЦИРИХ. — Шпанска грозница страховито пустоши исцрпљене и малекале регионе у Немачкој.

АТИНА. — Закон о кирчама на аграре за стару Грчку примениће се без икаквих измена и на нове крајеве.

ЦИРИХ. — Из Будимпеште јављају: да је 8.000 аустро-мађарских војника из Албаније обололо од маларије и да се сада налазе у Ријеци. Власти вароши Ријеке тражиле су да војници при повратку из Албаније не пролазе преко Ријеке.

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Франц. коминике

Париз, 22. септембра

На целом фронту савезничке армије врло успешно потискују немачку војску. Свуда се непријатељ повлачи: у Белгији, у француској Фландрији, код Соасона, у Шампањи, Аргони и Лорену.

Источно од Ремса борба је све огорченија, али је отпор ипак савладан енергијом војника генерала Гуроа. Ми смо знатно продри у округ Ардена, који је непријатељ у целости потчинио 1914. године. Између Ера и Мезе Америчани су одбили све немачке противнападе.

Армија генерала Гуроа почела је јуче изјутра поново нападати задобила је терена и запленила огроман материјал.

Доцније. — Северно од Сен-Кантена Французи врло активно учествују у започетој борби на положају Хинденбург. Заузеле су Шардон Вер, јужни део Секехара и више утврђених положаја. Јужније заузеле су

и Маркур. Немци су у више махова вршили против-нападе, али су били одбијени са великим губицима по њих. Французи су заробили више од 400 војника и запленили 4 тона француске су трупе заузеле положаје око Сен Суплеа и напредовале до ивица Сен

Етиена. Заузеле су плато Орфеј и село

Енглески коминике

Лондон, 22. септембра

Двадесетог септембра при завршетку борбе наше су трупе држале висове северо-источно од Секехара и одбиле непријатељске против-нападе код Гуа и Ле Кателе. У току операција 20. септембра северно од Сен Кантена заробили смо више од 4000 војника.

У току ноћи успешне локалне борбе југозападно од Боревоара и на ивицама јужно од Камбреа. Знатно смо напредовали северноисточно од Епинона и одбили непријатељске против-нападе на једном истакнутом положају јужно од Биаш Сен Васт. Северно од Скарпе наше су трупе напредовале између Опи и Мерикура, а северније наши истакнути одреди достигли су до железничке пруге источно од Лана и главну линију Ванден, Ле Виеј, Викл, Берило (?), Фури, Санген ан Веп, Уплин.

Наш напад северно од Сен Кантена на фронту од 8 миља (13 км.) учинио је да Немци изгубе целу Хинденбургову линију на томе сектору. Пробој је био потпун.

Између Лана и Армантшера наше су трупе напредовале 2 до 3 миље.

СРПСКА КЊИЖАРА

М. РИСТИВОЈЕВИЋА

Код Беле Куле — Солун

Препоручује: Дописне војничке карте и разни канцеларски материјал.

Поред осталих књига »Красни пријатељ« пун интересантног живота роман са сликама од Ги де Мопасана, у две књиге од којих је прва готова и цена јој је 4 драхме, а друга је у штампи.

»Азијада« чувени, јединствено занимљив роман из харемског живота од Пивера Лотва, драхме 4.

»Нова јевска песма« од чувеног писца Марсела Прево цена 3 драхме.

Нов енглеско-српски речник са изговором, од Б. Петровића у фином повезу драхма 7.

Српско де Бержрак драх.

ми 6. Величанство драх. 3-50. Мемсари принца Лакновског драхме 2 Горски Вјенац драхми 4. Смрт Смаил Аге Ченгића фина израда драхме 3, а обична израда драхме 2. Доживљаји наредника Миладина са сликама драхме 3. О Словенији и Словеницима драхми 1-50. За крестом драх. 1-50. На капија будућности од Анатола Франса драхми 1-50. Граматика од Алкалаја за француски језик драхми 3. Разговори српско-француски Талиј. и енглески штампано српски драх. 1-20.

Смрт Смаил Аге Ченгића, превод на енглес. језик, др. 2. Нова колекција дописних карата са српским сликама од 8 комада Дра. 1-20.

Српске Званичне Новине могу се добити у истој књижари.

3-3

Одговорни уредник: Алекса Грдамовић

Штампарија »Велика Србија«